

**MÜSTAHZARATI İSPENÇİYARİYE VE TIBBİYE HAKKINDA 1/31 NUMARALI KANUN LÂYİHASI
VE SİHHiYE, ADLİYE VE BÜTÇE ENCÜMENLERİ MAZBATALARI**

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekâlet

5 Kânunuevvel 1341

Kalemi Mahsus Müdüriyeti

Adet

6/5753

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Müstahzaratı ispençiyariye ve tıbbiye hakkında Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâleti Celilesince tanzim ve tevdi olunan ve İcra Vekilleri Heyetinin 29 Teşrinisani 1341 tarihli içtimasında tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip edilen Kanun Lâyihası ile esbabı mucibe mazbatasının musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Müstahzaratı İspençiyariye ve Tıbbiye Kanunu
Lâyihasının Esbabı Mucibesi

Müstahzaratı ispençiyariye imalât ve ticaretinin son zamanlarda iktisap eylediği vüs'at ve sanayii kimyeviye de görülen inkişaf bu gibi mevad hakkında dakik bazı kuyudatın vaz'ını icabettirmektedir. Sıhhati umumiyeye taalluku itibariyle ehemmiyeti varestei arz olan müstahzaratı ispençiyariye ve yeni imal edilen mevadı kimyeviye ve edviye ticareti serbest bırakıldığı takdirde bundan şüphesiz pek azim mahzur tevellüt edebilir. Muhtelif ve cazip unvanlar altında her gün mevkii ticarete konulan ve ıstırap içinde kıvranan bir çok hastaların ümidi şifa ile olsun bir defa tecrübe etmelerini temine matuf reklâm vesaire ile methüsenâ olunan bir takım ilâçlar şedit bir murakabe altında bulunmadığı ve her gün bazıları itimada gayrışayan müessesatı sınaie tarafından imal edilerek yalnız sevki menfaat ile ortaya çıkarılan bir çok edviye kimyeviye ithalleri esnasında sıkı bir dakik ve muayeneye maruz kalmadığı takdirde gerek sıhhati umumiyenin ve gerekse serveti milliyenin düçar olacağı zararlar pek azim olacaktır.

Müstahzaratı ispençiyariye vesairenin tabi olmaları lâzım gelen kuyut ve şerait halî hazırda hiçbir kanun veya nizama mukayyet değildir. Yalnız mülga Sıhhiye Müdüriyeti Umumiyesi tarafından 1332 tarihinde neşredilmiş olan eczahaneler talimatnamesine zeyl olarak bu hususta bazı kavait vazedilmiş ise de

bunlar ihtiyacata gayrı muvafık olduktan başka yalnız talimatname mahiyetini haiz olup hiçbir kuvvei teyidiyeye malik değildir.

Bundan başka vazolunan bu kaide ve usuller münhasıran yerli müstahzarat hakkında cari olup bu talimatnamenin hine terki binde kapitülasyonların henüz mevcut ve mer'i olması itibariyle ecnebi müstahzarata teşmili bittabi düşünülmemiştir. Halbuki memaliki ecnebiyeden ithal olunan müstahzarattan bir çoğu hiçbir kıymeti devaiyeyi haiz olmadığı gibi ekserisinin de terki bi ve tesirâtı devaiyesi gayrı malûm olduğundan ve bu nevi mevat ticareti hiçbir kuyut ve şuruta tabi olmadığı nazarı dikkate alındığından 2 Nisan 1340 tarihinde neşredilen bir tamim ile bu hususta bazı tahdidat vazedilmiş ve memaliki ecnebiyeden ithal olunan müstahzaratı ecnebiyenin tetkik ve muayenelerinden sonra ithaline müsaade edilmeleri usul ittihaz kılınmış idi.

Şimdiye kadar alel umum müstahzarat imalât ve ticareti mer'i olan bu talimatname ve tamim ile tahtmurakabede bulundurulmakta ise de : Günden güne artan ihtiyacata tekabül edebilmek için daha mütekâmil ve tertibatı fenniye ve sınaieye daha muvafık ve aynı zamanda memleketin bu husustaki ihtiyacını hasr ve tazyik etmeyecek ve muamelâtta sühulet ve intizamı müeddi ve suiistimalâta mani olacak birtakım kuyudatı kanuniyenin vücuduna ihtiyaç görülmekte ve esasen mevcut usul ve kavait kanun hüküm ve kuvvetini haiz olmadığı için muamelâtı umumiyede büyük müşkülâtı mucip olmaktadır.

İşte bu noktayı nazarla alelumum müstahzaratı ispençiyariye ve tıbbiye ile yeniden yeniye mevkii ticarete konulan mevadı kimyeviye nin imal ve ithallerine dair kuyudatı muhtevi bir kanun tertibi teemmül ve gerek şimdiye kadar mevcut talimatname ve mer'i olan usul ve teammüller ve gerekse Avrupa devletlerince mevkii mer'iyette bulunan kavanin ve nizamât ve senelerden beri bu nevi muamelâtan alınmış olan tecarip gözönünde bulundurulmak şartı ile işbu kanun lâyihası tanzim ve tertip olunmuştur.

Müstahzaratı ispençiyariyenin tabi olması lâzım gelen şerait ve evsaktan başka bu nevi mevattan bir resmi istihlâk alınması tasavvur edilerek bu bapta iktiza eden mevat da lâyiha metnine ilâve edilmiştir. Esasen bu resim pek ufak miktardan ibaret olup bun-

ların ahzından asıl maksat gerek dahilde imal olunan ve gerekse hariçten giren müstahzaratın daimi bir kontrol altında bulundurmamak ve kaçakçılığın ve bilâ-müsaade tertibatı meçhul edviye satışına mani olmaksın ibaret olup küçük bir resim mukabili ılsak edilecek pullar ile eczane ve depoların teftişinde pek büyük bir sühulet hâsıl olmuş olacaktır. Bu ufak resim fıkayı halkında ızrarını badi olmayacağı muhakkaktır. Çünkü esasen müstahzarat evsafını haiz olan edviyenin büyük bir kısmı etibba reçetesiyle de kabili imal ilâçlarla ek kolay ve ucuz bir surette kabili telâfi olduklarından ve hastalarca daha ziyade onlara rağbet olunarak memleketimizde eczacılık sanatında inkişafına badi olacaktır.

Kanunun birinci maddesi her türlü suitefehüm-lere mani olmak üzere müstahzaratı ispenciyariyenin mümkün mertebede tam bir tarifini ihtiva etmektedir. Bu tarifile bir çok sulüstimallere nihayet verileceği gibi emrazı beşeriye kaydının ilâvesiyle de emrazı hayvaniyede müstamel müstahzaratın bu kanun hudut ve şumulünden hariç olacağı gösterilmiştir.

İkinci madde müstahzarattan madut olmayan edviye ve mevaddı saireyi ihtiva etmektedir. Memleketimizde henüz kâfi miktarda serom ve aşı ihzarına ve alelumum frengi vesaire gibi hastalıkların teşhisinde taharriyatı fenniyede müstamel mevaddı hayatiyenin imaline mahsus müesseseler mevcut olmadığından bu nev'i mevaddın memlekete ithalini kolaylaştırmak arzu edilmektedir. Yalnız maddenin nihayetinde ilâve edilen bir kayıt ile bunların yalnız imal edildikleri mahallerde devlet kontrolü altında bulunan müessesatta imalleri şart ittihaz kılınmıştır. Almanya ve Fransa ve İsviçre gibi memleketimize serom ve aşilar ithal eden memleketlerde mühim ve istihsalâtı büyük müesseseler devletin daimi kontrolü altında bulunmakta ve bunların hâsılatı her devlet tarafından tayin edilen müessesatı ilmiyede mütehasıs zevat tarafından murakabe edilmektedir. Binaenaleyh yalnız bu nev'i müessesatın istihsalâtının ithalini kabul etmekle ve ayrıca Sıhhiye Vekâletince tayin edilecek evsaf ve şeraite muvafık olmaları temin edildiği takdirde her türlü mahzurlar bertaraf edilmiş olacaktır.

Bu maddede muharrer diğer mevât hiç bir kıymeti devaiye ve mahiyeti tibbiyeyi haiz olmadıklarından hini imal veya ithallerinde birtakım muamelâta maruz kalmaları münasip görülmemiş ve esasen bu nev'i eşya hiçbir memlekette müstahzaratı devaiyeden addolunmamıştır.

Üçüncü madde ile alelumum gerek dahilde ve gerek hariçte imal olunan müstahzaratın memlekette sa-

tilması için müsaadeyi resmîye istihsali mecburi kılınmaktadır ki esasen bu nev'i müstahzaratın bihakkın murakabelerini temin için bunların imal veya ithallerinden evvel terkiplerinin vesairesinin bilinmesi behemahal lâzım olduğundan bu madde hemen bütün Kanunun ruhunu teşkil etmektedir. Yalnız müstahzarat evsafını haiz olmayan ve fakat hemen yüzlerce mevkii istimale vazolunan bir çok mevaddı kimyeviye vardır ki bunların içlerinde bir müddet tecrübeden sonra pek büyük bir mevkii ve ehemmiyet iktisabına namzet olanları bulunduğu gibi hiçbir kıymeti haiz bulunmayanları da mevcuttur. Bunların serbestçe imaline müsaade etmek suretiyle gerek eczahaneleri ve gerek hastahaneleri henüz daha hiçbir yerde esaslı tecrübeleri icra olunmamış bir çok kıymet ve mahiyetleri meçhul edviye ile beyhude yere zarardide etmemek ve serveti milliyeyi boş yere harice itmekten muhafaza etmek üzere bunların da hini ithallerinde müsaade almaları lüzumu temin kılınmış ve dördüncü madde ile bu mecburiyet ifade olunmuştur.

Beşinci madde; dahili memlekette müstahzarat imal edenlerin haiz olmaları lâzım gelen evsaf ve şeraiti behemahal alât ve edavatı lâzımevi haiz bir imalât-haneyeye malik olmaları hususunu tespit etmektedir.

Altıncı ve yedinci maddeler dahili memlekette bulunan müstahzarata müsaade verilmek için yapılacak muameleyi irae etmektedir ki bu hususun idari cihe-tini temin etmek her türlü intizamsızlıklara mani olmak üzere Vekâlet şubasının mer'i olacak bir talimatname tanzimi düşünülmektedir.

Sekizinci maddede ecnebi müstahzaratının ithali için Türkiye'de mütemekkim eczahane ve ecza deposu sahipleri veya bu müstahzaratın amilleri olan müessesatın burada mukim ve musaddak vekilleri canibinden müracaat vukuu şart ittihaz edilmektedir. Bundan maksat aşağıdaki maddelerde zikredilen ahvalde mes'ul edilmesi icabeden kimselerin kolayca elde edilebilmesi ni temin olup doğrudan doğruya Avrupa'da bulunan fabrikalara imali nüfuz etmek veya onları tecziye etmek mümkün olmayacağına nazaran bu suret muvafık görülmektedir.

Dokuzuncu madde ile erbabi müracaatın aylarca müddet cevapsız kalmaması hususu temin kılınmıştır.

Onuncu madde Sıhhiye Vekâleti bedelini tesfiye etmek üzere lâalettayin satın alacağı müstahzaratı kontrol etmeye salâhiyettar kılmaktadır. Bu murakabe pek elzem ve edviyenin muhafazai safiyet edip etmediklerini tetkik hususunda pek faydalı olup muayyen müddetlerde ifası sıhhati umumiyeye hadim olacaktır. Tahlilât neticesinde safiyeti matlubeyi haiz olma-

yan ilâçlar bittabi müsadere ve sahibi cezadide edilecektir. Bu husustaki cürüm Kanunu Cezanın 194 ncu maddesine tevafuk etmektedir. On birinci madde bilâ müsaade her nevi tadilâtı men etmekte ve on ikinci madde teftiş ve murakabeyi teshil edecek bazı kavaidi ihtiva eylemektedir.

On üçüncü madde ile her gün manzurumuz olan pek çirkin ve halkı aldatmaya matuf şarlatan ilânlarına mümanaat edilmek mutasavver olup bundan hâsıl olacak fevâit müstaniî izahıdır.

Lâyihai maruze ile alelumum müstahzaratın vesair mevadı kimyeviyeinin memaliki ecnebiyeden ithalleri için amillerinin müracaatı şart ittihaz kılınmış olup kıymet ve ehemmiyeti haiz ve hayati teammüllerle mahsus mevad ile tesirâtı şifahiyesi herkesçe kabul edilmiş olan birtakım edviyei cedidenin sahipleri tarafından Türkiye'ye ithalleri için müracaat vukubulmadığı takdirde memleketin bu gibi mevattan mahrum olmamasını temin için on dördüncü madde ile bu gibi mevadın ithallerine müsaade etmeye Sıhhiye Vekâleti salâhiyettar kılınmıştır. Bu suretle şimdiye kadar vaki bu gibi halâta mani olmak ve tebabetimizin cidden muhtaç bulunduğu bazı mevaddın ithalini mümkün kılmak gibi fevâit hâsıl olacaktır.

On beşinci, on altıncı ve on yedinci ve on sekizinci ve on dokuzuncu madde resmi istihlâke ve resmi istihlâki sureti tahsiline ve resmi istihlâk vermeyenlere mahsus ahkâmı cezaiyyeyi ihtiva etmektedir.

Yirminci madde Kanunda musarrah ahkâma muhalefet edenlere ait olup bu ceraimden dolayı zararı şahsi veya telefi nesf husule geldiği takdirde bittabi ahkâmı kanuniyei saire mer'i olacaktır. Aksi takdirde mer'i olan ve tadili mutasavver bulunan eczahaneler nizamnamesi ahkâmınca cezalandırılmak lâzım gelmektedir.

Mevki mer'iyete vaz'ından itibaren icrası Sıhhiye ve Maliye Vekillerine ait olacak olan bu kanun lâyihası zikredilen suretlerle şimdiye kadar bu hususta görülen noksanları itmam edeceği ve muamelâtta intizamı tesis ve suiistimalâta mani olarak sıhhati umumiyeye hadim olacağı cihetle bir an evvel kabulü ile mevkiî mer'iyete vaz'ı pek ziyade şayanı temennidir.

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Sıhhiye ve Muaveneti
İçtimaiye Encümeni
4 Karar Numarası
Esas Numarası

27.12.1928

Sıhhiye Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

İspenciyari ve Tıbbi Müstahzarlara Müteallik Kanun Lâyihası Encümenimizde mütalâa ve tetkik edildi. Lâyiha Avrupa'dan pek çok nam ve şekiller altında memleketimize ithal edilen ve bir müddettenberi Türk müteşebbisler tarafından dahi tertip ve imal olunarak ticarete çıkarılmakta bulunan müstahzarların evsaf ve mahiyeti ile istihsal ve satış şeraitine ve ecnebi memleketlerden gelenlerin memlekete ithali usulleri ile dahilde imal veya hariçten ithal edilenlerden alınacak rüsumna ve sıhhat ve menfaati umumiyeye menafi ahvalde tatbik edilecek cezai hükümlere müteallik aksami ihtiva etmektedir. Müdevvenatı kanuniyemizin şimdiye kadar nakıs kalmış bir faslını itmam ve ikmal etmekte bulunan bu lâyiha ekserisi şekle ait bazı tadilâttan sonra Encümenimizce kabul ve tasvip edilmiş ve heyeti umumiyeye kararı mucibince Adliye ve Bütçe Encümenlerine dahi havale buyurulmak mareziyle Riyaseti Celileye takdim kılınmıştır efendim.

Sıhhiye ve Muaveneti

İçtimaiye Reisi	Mazbata Muharriri
Hakkı Şinasi	
Kâtip	Aza
Reşit Galip	Manisa
	Saim
Aza	
Çorum	Aza
Mustafa	Doktor Burhanettin
Aza	
İzmir	Aza
Ahmet Enver	Hüseyin Hüsni
Aza	
Bursa	Aza
Şefik Lütfi	Kayseri
	Halit Mazhar

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Adliye Encümeni
32 Karar Numarası
10/31 Esas Numarası

1.3.1928

Adliye Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

İspenciyari ve tıbbi müstahzarlara müteallik Sıhhiye Vekâletince tanzim edilen Kanun Lâyihası ve Sıhhiye Encümeni tarafından yapılan tadilât ve bu baptaki esbabı mucibesi Adliye Encümeninde Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili Doktor Refik Beyefendinin huzuriyle tetkik ve müzakere olundu. Salû-fizzikir Kanun Lâyihası memleketimizde imal edilen veya hariçten ithal edilen ispençiyari ve tıbbi müstahzaratın imal ve ithaline müteallik ve sıhhat ve menfaati ammenin vikayesine matuf bir takım ahkâmı inzibatiyeyi muhtevi olmak ve vaz edilen müeyyematı cezaiye ile bu ahkâmın mer'iyeti temin edilmek maksadına matuf olmak itibariyle şayanı kabul görülmüş ve ancak ceza hükümlerine müteallik mevadında esasatı cezaiyemize tevfiik zımında bazı tadilât icra ve bilhassa kanunda emir ve nehi edilen hususata riayet etmeyen mükerrerler hakkında mahkemelerce Ceza Kanunu hükmü umumisine tevfiik hareket edileceği tabii olduğundan ayrıca ahkâm vaz'ı zait görümler maddelerde buna dair dercedilmiş olan iki kat cezalar tayyedilmiştir. Tadilâtı vakıa ile lâyihanın kabulü hususunun Heyeti Umumiyyeye arzı ittifakla karargir olmuştur.

Adliye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Manisa	Kocaeli
Mustafa Fevzi	Selâhattin
Kâtip	
Aza	Aza
Muğla	Ankara
Ali Nazmi	İhsan
Aza	Aza
Balıkesir	Edirne
Osman Niyazi	Hasan Hayri
Aza	Aza
Sinop	Manisa
Refik	Kemal
Aza	Aza
Balıkesir	Mardin
Sadık	İrfan Ferit
Aza	Aza
Zonguldak	Bursa
Nazif	Senih

Aza
Kocaeli
Ragip

Aza
Mardin

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Bütçe Encümeni
95 Mazbata Numarası
1/31 Esas Numarası

Bütçe Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Müstahzaratı ispençiyariye ve tıbbiye hakkında olup ikinci devreden müdevver olarak Sıhhiye ve Adliye Encümenlerince tetkik edilen Kanun Lâyihası mezkûr Encümenler mazbatalarıyla birlikte encümenimize tevdi kılınmakla sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekili Doktor Refik Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâyiha dahilinde imal veya hariçten ithal olunan ispençiyari ve tıbbi müstahzarların Sıhhiye Vekâletince tahtı mürakebede bulundurulabilmesi maksadını istihdaf etmekte ve bu meyanda müstahzarlardan bazı resimler istifasına ve cezai müeyyidelerine dair ahkâmı havi bulunmaktadır.

Sıhhiye ve Adliye Encümenleri nokdai nazarına iştirak ile encümenimizce de lâyiha esas itibariyle şayanı kabul görülmüş ve birinciden on dördüncüye kadar olan maddeler encümenimizi alâkadar eder mahiyette olmadıklarından geçilerek yalnız yedinci ve sekizinci maddelerde mezkûr tahlil masrafları ve ruhsatname harçları miktarının yirmi beşer lira olacağını tespiti ve bunların zamanı istifasının tayini maksadıyla lâyihaya on beşinci madde olarak bir madde ilâve ve lâyihanın on beşinci ve on sekizinci maddeleri tevhidten ve müstahzarlardan alınacak resmin mevcut resimlerimiz sunufuna ithali için istihlâk resmi addedilmemesi daha ziyade muvafık olacağı teemmül edilerek ona göre yeniden on altıncı madde tanzim ve on yedinci madde dahi lâyihanın on altıncı ve on yedinci maddelerine mukabil olmak ve hariçten ithal olunan müstahzarlardan alınacak istihlâk resmi gümrüklerden hini imrarında ve dahilinde imal olunanlardan alınacak resmin de hini imalde değil imâlâthanelerden müstahzarların hini ihracında alınacağı ve pulların yapıştırılması şeraitinin nelerden ibaret bulunacağı tasrih edilmek suretiyle kezalik yeniden tertip olunmuş ve on sekizinci ve on dokuzuncu maddeler lâyihanın on dokuzuncu ve yirminci maddelerine mütenazır ve adliye encümeni tadilâtına muvafık olarak bazı cüz'i

tebdilât ve ilâvat ile kabul edildiği gibi yirminci maddede lâyihanın yirmi birinci maddesine mukabil olmak ve ahkâmı bir derece tamim edilmek ve yirmi birinci madde kanunun suverî tatbikiyesi bir nizamname ile tayin olunmak mütalââları dairesinde tayin ve yirmi ikinci madde adliye encümeni şekline göre yirmi üç ve yirmi dördüncü maddelerin tevhiidi ile ve kanunun derhal tatbiki halinde tevellüdü melhuz olan bazı müşkülâtı bertaraf edebilmek üzere bazı ahkâmının tecilî tatbiki maksadıyla yeniden tanzim kılınmış ve sonuncu maddede şekle ait tasbihat icra olunarak tadilâtı maruze dairesinde hazırlanan lâyihanın heyeti celîleye arzına karar verilmiştir.

11 Mayıs 1928

Reis	Reisvekili
Edirne	Burdur
Şakir	Salih Vahit
Kâtip	Aza
Kütahya	Erzurum
Niyazi Asım	Aziz
Aza	Aza
İsparta	Elâziz
Mükerrem	Hasan Tahsin
Aza	Aza
Bursa	Samsun
Muhlis	Adil
Aza	Aza
Kırklareli	Aydın
Nahit	Mühendis Mitat

İspenciyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanun Lâyihası Hükümetin Teklifi

Müstahzaratı İspenciyariye ve Tıbbiye Kanun Lâyihası

Madde 1. — Devletçe kabul edilmiş olan düsturüledviyede muharrer eşkâl ve formüller haricinde ve kavaidi fenniyyede muvafık, muayyen ve sabit bir şekilde mamul olarak amilinin ismine izafetle veya bir namı mahsus tahtında mevkij furuht ve istimal vaz olunan tababetde müstamel her nevi basit veya mürekkep tel'ibatı devaiye müstahzaratı ispençiyariye ve tıbbiyeden tabip reçetesiyle itası meşrut olanlar ancak reçete mukabilinde ve diğerleri reçetesiz olarak münhasıran eczahanelerden ve müstehlike tevdi olunur.

Madde 2. — Berveçhi atı mevad, müstahzaratı ispençiyariye ve tıbbiyeden madut değildir:

A) Mevadı müessirei saire ile tahlit edilmemiş olan her nevi serom ve aşilar ve bakteriyoterapiye mahsus mikrop emulsüyonları.

B) Hayati teamüllere mahsus hülâsalar emporitörler ve bunlara müşabih mevat,

C) Deva zümresine dahil olmayan mevadı gıdaiyei tıbbiye ile tıbbi ve devai sabunlar,

D) Mevadı müessire ve semmiyeyi muhtevi olmayan saç suları ve boyaları,

E) Diş tozları ve diş macunlarından mada her nevi tuvalet levazımı.

Yalnız bu mevattan (A) fıkrasında zikredilen serom ve aşilarla bakteriyoterapiye mahsus mikrop emulsüyonlarının ve (B) fıkrasından mezkur hayati teamüllere mahsus hülâsalar ve emporitörler ve bunlara müşabih mevadın imal edildikleri mahalde devlet kontrolü altında bulunan müessesatda mustahzar olmaları ve Sıhhiye Vekâletince tayin edilen evsaf ve şeraiti haiz bulunmaları lâzımdır.

Madde 3. — Dahilde imal olunan müstahzaratı ispençiyariye ve tıbbiyenin mevkij furuhta vazından ve hariçte yapılanların memlekete ithalinden evvel Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletinin ruhsat tezkeresi alınması meşrutur.

Madde 4. — Düsturüledviyeye dahil olmadığı halde birinci maddede zikrolunan müstahzaratı ispençiyariye ve tıbbiye evsafını haiz olmayıp bir vahideti kimyeviye arz eden ve sanayi kimyeviye fabrikaları tarafından hastalıkların tedavisinde istimal edilmek üzere yeniden ticarete çıkarılan mevadı kimyeviye ve tıbbiyenin dahi hini ithallerinde Sıhhiye Vekâletinden müsaadei resmîyesi ahz olunur.

Madde 5. — Dahil müstahzarat ispençiyariye ve tıbbiyenin imaline tesisatı mevcudelerin bu yolda imalâta müsait ve her türlü kavaidi fenniyyeye muvafık olduğu bitteftiş anlaşılın eczahane sahipleri ve eczacı diplomasını haiz ecza depolarının sahipleri selâhiyettardır. Etibba ve eczahane sahibi olmayan diploma eczacılar veya kimyagerler dahi müstahzaratı ispençiyariye ve tıbbiye tertibine ve bu yolda müsaade talebine selâhiyettar iseler de acak istihzaratın yukarıda mezkûr şeraiti haiz bir imalâthane veya laboratuvar dahilinde icrası mecburidir.

Madde 6. — Beşinci maddede zikrolunan şerait dahilinde yapılacak bir müstahzarı devainin müsaadesini istihsal için evvel emirde bir istida ile Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletine müracaat olunur. Bu istidaya müstahzardan üç nümune cins ve miktarı sarh olarak tayin edilmiş olmak şartı ile müstahzarı ter-

kip eden edviye ve mevadî kimyeviyeyi mübeyyin musaddak bir formül muhtazarın anbalajına mahsus kap vesaire ve prospektüslerin nümuneleri tefrik edilmiş olmalı ve müstahzarın toptan satış fiyatı zikredilmelidir.

Madde 7. — İstida ve melfufatı Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletince tetkik ve tahlil edilerek müsaade talep eden zatın işbu kanunla tayin edilmiş olan selâhiyeti ve mustahzarın sanatı ispençiyariyeye muvafık ve fiyatının mutedil olup olmadığı tayin edildikten ve istimalinde mahzur ve sıhhati umumiyeye müzir olmadığı anlaşıldıktan sonra müsaade lâzıma itasına muktezi muamelâtı saire icra olunur. Müstahzarın tabip reçetesiyle veya serbestçe satılması lâzımgeldiği vekâletçe tayin ve ruhsatnamede zıkr ve resmi ceride ile ilân olunur. Tahlil masarifi müstediye aittir.

Madde 8. — Memaliki ecnebiyeden vürud eden bilumum müstahzarat için müsaade talebi ancak Türkiye dahilinde icrayı sanata mezun eczahane ve ecza depoları sahipleri tarafından veya işbu mustahzarat imal eden fabrika ve laboratuvarların Türkiye'de mütemekkim vekilleri canibinden vaki olduğu takdirde kabul olunur. Bu gibi mustahzarat için dahili mustahzarat gibi müsaade istihsalî zımında evvelbe evvel bir istida ile Sıhhiye Vekâletine müracaat olunmak icabeder. İşbu istidaya mustahzarın mahalli Türkiye şehbenderhanesince musaddak formüllerî ile beraber prospektüsleri ve mahreci olan memlekette serbest veya reçete ile satıldığına dair müsaade mevcut ise bu müsaadenin musaddak bir sureti ve üç adet nümune terfik edilmelidir.

İşbu istida yedinci maddede zikrolunduğu veçhile muamele görenek müsaade edileceklerin gümrüklerce ithalî temin edilmek üzere Maliye Vekâletine işar ve resmi ceride ile ilân olunur.

Madde 9. — İşbu muamelâtın istidanın Sıhhiye Vekâletine vürudu tarihinden itibaren nihayet iki ay zarfında hitamı ve müstediye bir cevap itası muktezidir.

Madde 10. — Müsaadeyi resmiye istihsal olunarak meydana ticarete çıkarılan muhtazaratın safiyetinden ve formulüne muvafık olarak imal edilip edilmemesinden amilî ve memaliki ecnebiyeden ithal edilenler için ithal müsaadesi taleptnamesini vermiş olan vekilleri mesul olup münasip fasılalarla ve bedeli tesfiye olunmak üzere lâlettayin ahz olunacak nümunelerin tahlil suretiyle Sıhhiye Vekâletince hususatı meskûre daima mürakebe altında bulundurulur.

Madde 11. — Mustahzaratın gerek terkibinde ve gerekse eşkâli hariciyesiyle prospektüslerinde ve isminde yapılacak her nevi tadilâtın Sıhhiye Vekâletince kabul ve tasvip edilmesi lâzımdır.

Madde 12. — Alelûmum mustahzarat, harici ambalaj aksamı üzerinde ve ambalaj derununda prospektüslerde gayet vazih olarak amilinin ismi ve mahalli imali ve ruhsatname numarası ve sureti istimali ve fiyatı muharrer olacak ve terkibinde edviye müessire ve semmiye bulunduğu halde cins ve miktarı nazarı dikkati celbedecek surette zikredilecektir, tabip reçetesiyle satılmasına müsaade edildiği takdirde bu husus dahi sarahaten yazılır.

Madde 13. — Mustahzaratı ispençiyariyeyi ve tıbbiyeyi methu sena yolunda ve bunlara malik olmadıkları havası şifaiye atıf veya mevcut tesirâtı şifaiyelerini izam suretiyle reklâm icrası memnudur. Prospektüslerde ceraidi tıbbiye ve yevmiyelerde «...» hastalıklarında istimali faydalıdır, suretinde ilânata müsaade olunur. Bu reklâm nümunelerinin evvelce Sıhhiye Vekâletince tasvip edilmesi icabeder.

Madde 14. — Alelûmum meriyülahkâm olan düsturuledviyelerde dahil olmadığı halde mustahzar mahiyetinde olmayıp bir vahdeti kimyeviyeyi haiz olan ve istimalinde fayda görüldüğü alemi tebabetde kabul edilmiş bulunan edviye ile mesai ilmiye ve feniyyede kullanılan terkibatı kimyeviyeye ve hayatiyeden memlekete ithallerinde nef'i fayda tasavvur edilenlerin doğrudan doğruya amil ve sahipleri tarafından müracaat vukubulmaksızın ithallerine müsaade etmeye sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâleti selâhiyettardır.

Madde 15. — Bilumum yerli ve ecnebi muhtazaratı ispençiyariye ve tıbbiye kıymetine göre istihlâk resmine tabidir.

Madde 16. — İşbu resmi istihlâk Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletince tespit edilecek şekilde ve muhtelif kıymette pulların mustahzaratın harici ambalajına ılsakı suretiyle istifâ olunur.

Madde 17. — Memaliki ecnebiyeden vürud eden mustahzaratdan resmi istihlâk gümrükten hini mürurunda rüsumat memurları tarafından tahsil olunur. Yerli mustahzarat amilleri esmanî mukabilinde Maliye Vekâletinin irae edeceği mahallerden tedarik edecekleri mustahzarat resmi istihlâk pullarını bu mustahzaratın hini imallerinde ılsaka mecburdurlar.

Madde 18. — Mustahzaratın resim istihlâk perakende satış fiyatı on kuruşa kadar olan mustahzarat için yirmi para ve on kuruştan elli kuruşa kadar bir

kuruş, ve elli kuruştan yüz kuruşa kadar iki kuruş ve yüz kuruştan yukarı olan mustahzarat için beş kuruştur.

Madde 19. — Resim istihlâki tediye olunmadan meydana ticarete çıkarılan veya onuncu maddede meskûr tahlil neticesi saf ve formulüne muvafık olmadığı tebeyyün eden mustahzarat müsadere olunur. Tekerrürü halinde verilen ruhsatname veya gümrükten imrar müsaadesi istirdat ve sahibinden ayrıca elli - beş yüz lira cezai nakdi tahsil olunur.

Madde 20. — Bilâruhsat terkiyatı meçhul edviye satan veya işbu kanunda musarrah usul ve kavaide muhalif hareket eylediği tebeyyün eyleyenler hakkında kanunen diğer suretle takibatı müstelzim bir cürüm mevcut olmadığı takdirde eczahaneler hakkında meri olan ahkâmı kanuniye ve nizamiye mucibince takibat icra edilir, ve ruhsatsız mustahzarat müsadere olunur.

Madde 21. — İşbu Kanunun suveri tatbikiyesi Sıhhiye ve Maliye Vekâletlerince bir talimatname ile tespit olunur.

Madde 22. — İşbu Kanunun neşri tarihinde mevcut ve müsaadesi istihsal edilmiş yerli ve ecnebi bilimüm mustahzaratın kanunun meriyeti tarihinden itibaren üç ay nihayetinde resim istihlâki tediye edilmiş olmalıdır.

Madde 23. — İşbu Kanun tarihi neşrinden itibaren meriyülicradır.

Madde 24. — İşbu Kanun icrasına Maliye ve Sıhhiye ve Adliye Vekilleri memurdur.

Sıhhiye Encümeninin Tadili

Madde 1. — Kodekste muharrer şekil ve formül haricinde ve fenni kaidelere muvafık muayyen ve sabık bir şekilde yapılarak amilinin ismiyle veya hususi bir nam altında ticarete çıkarılan tebabetde müstamel her nevi basit veya mürekkep devai tertiplere ispenciyari ve tıbbi mustahzarlar ismi verilir.

Tabip reçetesiyle verilmesi meşrut olanlar ancak reçete mukabilinde ve diğerleri reçetesiz olarak münhasıran eczahanelerle ecza ticarethanelerinde kanunu mahsusuna tevfikana satılır. Diş tozları, suları ve macunları satışı bu kayda tabi değildir.

Madde 2. — Aşağıdaki maddeler ispenciyari ve tıbbi müstahzarlardan sayılmaz;

A) Sair müessir maddeler ile karıştırılmamış olan her nevi serom ve aşilar, ve bakteriyoterapiye mahsus mikrop emolüsyonları,

B) Hayati teamüllere mahsus hülâsalar ampüsepturlar ve bunlara benzeyen maddeler,

C) İlaç zümresine girmeyen tıbbi gıdalar ve devai sabunlar,

D) Müessir ve semmi maddeleri muhtevi olmayan saç suları ve boyaları ile diş tozları, suları ve macunlarından mada her nevi tuvalet levazımı, yalnız bu mevattan (A) fıkrasında zikredilen serom ve aşilarla bakteriyoterapiye mahsus mikrop emisyonlarının (B) fıkrasında mezkûr hayati teamüllere mahsus hülâsalar ve ampüsepturların ve bunlara müşabih mevadın imal edildikleri mahalde devlet kontroluna tabi olmaları ve Sıhhiye Vekâletince tayin edilen evsaf ve şeraiti haiz bulunmaları lâzımdır. Bu nevi mevadın bilâ ruhsat dahilinde imâlî memnudur.

Madde 3. — Dahilde imal olunan ispenciyari ve tıbbi mustahzarların ticarete çıkarılmasından ve haricte yapılanların memlekete ithalinden evvel Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletinden müsaade alınması meşruttur.

Madde 4. — Kodekse dahil olmadığı halde birinci maddede zikrolunan ispenciyari ve tıbbi mustahzarlar evsafını haiz olmayıp bir vahdeti kimyeviye arz eden ve sanayi kimyeviye fabrikaları tarafından hastalıkların tedavisinde istimal edilmek üzere yeniden ticarete çıkarılan kimyevi ve tıbbi maddelerin dahî hini ithallerinde Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletinden müsaadeyi resmîyesi alınır.

Madde 5. — Dahilde yapılacak ispenciyari ve tıbbi mustahzarlar imaline tabipler, eczacılar, kimyagerler ve ihtisaslarına taalluk eden mevad için diş tabipleri selâhiyettardır. Ancak bu mevadın her türlü fenni şeraiti haiz ve kâfi tesisatı muhtevi olduğu bitteftiş anlaşılan bir imalâthane veya laboratuvarında istihsarı mecburidir.

Müessir ve semmi maddeleri muhtevi mustahzarlar imal eden laboratuvarlarda eczacı veya kimyager bir müdürü mesul bulundurulması lâzımdır.

Madde 6. — Beşinci maddede zikrolunan şerait dahilinde yapılacak mustahzarın müsaadesini istihsal için evvel emirde bir istida ile Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletine müracaat olunur. Bu istida ile beraber mustahzardan beş nümune, cins ve miktarı sarîh olarak tayin edilmiş olmak şartı ile mustahzarı terkip eden edviye ve mevadı kimyeviye mübeyyin musaddak bir formül ve mustahzarın anbalajına mahsus kap vesaire ve tarifname nümune ve suretleri gönderilmeli ve mustahzarın toptan satış fiyatı zikredilmelidir.

Madde 7. — İstida ve nünuneler Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletince tetkik ve tahlil edilerek müsaade talep eden zatın işbu Kanunla tayin edil-

miş olan selâhiyeti ve mustahzarın sanata muvafık ve fiyatının mütedil olup olmadığı tayin edildikten ve istimalinde hissi mazarrat olmadığı anlaşıldıktan sonra müsaadeyi lâzıme itasına muktezi muamelât icra olunur. Muhtahzarın tabip reçetesiyle veya serbestçe satılması lâzımgeldiği vekâletçe tayin ve ruhsatname zikr ve resmî gazete ile ilân olunur. Tahlil masarifi ve ruhsatname harcı müstediye aittir.

Madde 8. — Ecnebi memleketlerden vücut eden bütün mustahzarlar için müsaade talebi ancak türkiye dahilinde icrayı sanata mezun eczahane ve ecza ticarethaneleri sahipleri veya işbu mustahzaratı imal eden fabrika ve laboratuvarların Türkiyede müte-mekkin vekilleri tarafından vakı olduğu takdirde kabul olunur. Bu gibi mustahzarlar için dahili mustahzarat gibi müsaade istihsalı zımında bir istida ile Sıhhiye ve Muaveneti İctimaiye Vekâletine müracaat icabeder. Bu istida ile beraber mustahzarın mahalli Türkiye şebenderhanesince musaddak formülleri ile beraber tarifnameleri ve mahreci olan memleketde serbest veya reçete ile satıldığına dair müsaade mevcut ise bu müsaadenin musaddak bir sureti ve beş adet nümüne tefrik edilmelidir. Tahlil masrafı ve ruhsatname harcı müstediye aittir. İşbu istida yedinci maddede zikrolunduğu veçhile muamele görerek müsaade edileceklerin gümrüklerce ithali temin ve resmî gazete ile ilân olunur.

Madde 9. — İstidanın Sıhhiye ve Muaveneti İctimaiye Vekâletine vürudu tarihinden itibaren nihayet iki ay zarfında muamelenin hitamı ve müstediye bir cevap itası muktezidir.

Madde 10. — Müsadesi istihsal olunarak ticarete çıkarılan yerli mustahzarların safiyetinden ve formulüne muvafık olarak imal edilip edilmemesinden amilî ve memaliki ecnebiyeden ithal edilenler için ithal müsadesi talepten önce vermiş olan vekilleri mesul olup lüzum görüldükçe ve bedeli tesfiye olunmak üzere lâlettayin alınacak nümünelerin tahlili suretiyle Sıhhiye ve Muaveneti İctimaiye Vekâleti daimî bir mürakabe icra eder.

Madde 11. — Mustahzarların terkiibinde ve harici şekilleri ile tarifnamelerinde ve isminde yapılacak her nevi tadilatın Sıhhiye ve Muaveneti İctimaiye Vekâletince kabul ve tasvip edilmesi lâzımdır.

Madde 12. — Mustahzarların harici anbalaj akşamı üzerinde ve anbalaj derunundaki tarifnamelerinde vazih olarak amilinin ismi ve imal edildiği mahal ve ruhsatname numarası ve sureti istimali ve fiyatı muharrer olacak ve terkiibinde müessir ve semmi edviye bulunduğu halde cins ve miktarı nazarı dik-

kati celbedecek suretde kayıt ve işaret edilecektir. Tabip reçetesiyle satılmasına müsaade edildiği takdirde bu husus dahi sarahaten yazılacaktır.

Madde 13. — İspenciyari ve tıbbi mustahzarların methüsenâ yolunda ve bunlara malik olmadıkları havasışifahiye atıf veya mevcut şifahi tesirleri izam suretiyle reklâm jorası memnudur. Tarifnamelerde ve gazetelerde «... hastalıklarında istimali faydalıdır» suretinde ilâtana müsaade olunur. Bu reklâm nümünelerinin evvelce Sıhhiye ve Muaveneti İctimaiye Vekâletince tasvip edilmesi lâzımdır.

Madde 14. — Kodeksde dahil olmadığı halde mustahzar mahiyetinde olmayan ve istimalinde fayda görüldüğü alemlî tebabette kabul edilmiş olan edviye ile ilmi ve fenni tetkikatda kullanılan kimyevi ve hayati terkiplerden memlekete ithallerinde menfaat tasvur edilenlerin amil ve sahipleri tarafından müracaat vukubulmaksızın ithallerine müsaade etmeye Sıhhiye ve Muaveneti İctimaiye Vekâleti selâhiyettedir.

Madde 15. — Yerli ve ecnebi mustahzarlar kıymetine göre resme tabidir.

Madde 16. — On beşinci maddede zikredilen resim tespit edilecek şekilde ve muhtelif kıymetde pulların mustahzarların harici anbalajlarına ilskarı suretiyle istifa olunur.

Madde 17. — Ecnebi memleketlerden gelen mustahzarlardan alınacak resim, gümrüklerde rüsumat memurları tarafından tahsil olunur. Yerli mustahzar amilleri esmanı mukabilinde Maliye Vekâletinin göstereceği yerlerden tedarik edecekleri pulları mustahzarların hini imallerinde yapıştırmaya mecburdurlar.

Madde 18. — Fiyatı on kuruşa kadar olan mustahzarlardan yirmi para, ve on kuruştan elli kuruşa kadar olanlardan bir kuruş, ve elli kuruştan yüz kuruşa kadar olanlardan iki kuruş ve yüz kuruştan yukarı olanlardan beş kuruş resim alınır.

Madde 19. — Resmî verilmeksizin ticarete çıkarılan veya onuncu maddede mezkûr tahlil neticesi saf ve formulüne muvafık olmadığı tebeyyün eden mustahzarlar müsadere olunur. Tekerrürü halinde verilen ruhsatname ya gümrükten imrar müsadesi istirdat ve sahibinden ayrıca elli - beş yüz lira ceza nakdi alınır.

Madde 20. — Ruhsatsız olarak mustahzar imal edip satan veya sattıranlar veyahut memlekete ithal edenler mustahzarlar imal ve ithaline selâhiyet sahibi olanlardan buldukları takdirde mustahzarlarını müsadere olunarak elli liradan iki yüz liraya kadar

cezaî nakdî ile cezalandırılırlar. Bu selâhiyeti haiz olmayanlardan müsaadesiz mustahzarlar imal veya ithal edenler ve satanlar iki yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır cezaî nakdî ile ve tekerrürü halinde cezaî nakdî ile beraber bir haftadan bir aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. On üçüncü madde ahkâmına muhalif hareket edenler ilk defasında beş liradan elli liraya kadar cezaî nakdî ile cezalandırılır, tekerrürü halinde ceza iki kat olarak alınır.

Madde 21. — İşbu Kanunun suveri tatbikiyesi Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye ve Maliye Vekâletlerinden bir talimatname ile tespit olunur.

Madde 22. — İşbu Kanunun neşri tarihinde mevcut ve müsaadesi istihsal edilmiş yerli ve ecnebi bilumum mustahzarların kanunun meriyeti tarihinden itibaren üç ay nihayetinde mustahzar resmi tediy edilmiş olmalıdır.

Madde 23. — İşbu Kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

Madde 24. — İşbu Kanun icrasına Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye, Maliye ve Adliye Vekilleri memurdur.

Adliye Encümeninin Tadili

- Madde 1. — Aynen,
Madde 2. — Aynen,
Madde 3. — Aynen,
Madde 4. — Aynen,
Madde 5. — Aynen,
Madde 6. — Aynen,
Madde 7. — Aynen,
Madde 8. — Aynen,
Madde 9. — Aynen,
Madde 10. — Aynen,
Madde 11. — Aynen,
Madde 12. — Aynen,
Madde 13. — Aynen,
Madde 14. — Aynen,
Madde 15. — Yerli ve ecnebi müstahzarlar kıymetine göre (müstahzar resmi) ne tabidir.

Madde 16. — Aynen,

Madde 17. — Aynen,

Madde 18. — Aynen,

Madde 19. — Mustahzar resmi verilmeksizin ticarete çıkarılan mustahzarlara vaziyet edilerek ceza üç kat mustahzar resmi alınır. Tekerrürü halinde sahibinden başkaca yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar hafif cezaî nakdî alınır.

Onuncu Maddede mezkûr tahlil neticesi saf ve formulüne muvafık olmadığı teheyyün eden mustahzarlara vaziyet edilerek bilmuhakeme imha ve sahi-

binden elli liradan beş yüz liraya kadar ağır cezaî nakdî alınır. Tekerrürü halinde imal veya ithal müsaadesi istirdat olunur.

Madde 20. — Ruhsatsız olarak muhtahzar imal edip satan veya sattırılanlar veyahut memlekete ithal edenler mustahzarat imal ve ithaline selâhiyet sahibi olanlardan buldukları takdirde elli liradan iki yüz liraya kadar hafif cezaî nakdî alınır.

Bu selâhiyeti haiz olmayanlardan ruhsatsız muhtahzar imal veya ithal edenler veya satanlardan iki yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır cezaî nakdî alınır.

Bu muhtahzarlara vaziyet edilerek mahkemece imhasına dahî karar verilir.

Madde 21. — On üçüncü madde ahkâmına muhalif hareket edenlerden beş liradan yüz liraya kadar hafif cezaî nakdî alınır.

Madde 22. — 21 nci madde aynen,

Madde 23. — İşbu Kanunun neşri tarihinde mevcut ve müsaadesi istihsal edilmiş yerli ve ecnebi bilumum mustahzarların Kanunun meriyeti tarihinden itibaren üç ay nihayetinde mustahzar resmi tesfiye edilmek lâzımdır.

Madde 24. — 23 ncü madde aynen,

Madde 25. — 24 ncü madde aynen,

Bütçe Encümeninin Tadili

On beşinci madde (Bütçe Encümenince müceddeden tanzim edilmiştir) - Yedinci ve sekizinci maddelerde mezkûr tahlil masrafları ve ruhsatname harçları yirmi beşer liradır. Tahlil masrafı müracaat vukuunda peşin olarak ve ruhsatname harcı ruhsatnamenin tevdiği zamanında istifa edilir.

On altıncı madde (Sıhhiye Encümeninin on beş ve on sekizinci maddelerine mukabildir). - Türkiye dahilinde imal ve hariçten ithal olunan mustahzarlar fiyatlarına göre istihlâk resmine tabidirler. Bu resim mustahzarların zarfları üzerinde muharrer satış fiyatı yirmi beş kuruşa kadar olanlarda bir, elli kuruşa kadar olanlarda iki, ve yüz kuruşa kadar olanlarda üç, yüz kuruştan fazla olanlarda beş kuruştur.

On yedinci madde (Sıhhiye Encümeninin on altı, on yedinci maddelerine mukabildir) — Dahilde imal olunan mustahzarların istihlâk resmi imalâthanelerden hini ihracında ve hariçten ithal olunanların gümrüklerden hini imrarında her mustahzarın zarfı üzerine ayrı ayrı pul yapıştırılması suretiyle istifa olunur. Bu pulların eşkâl ve envaı Maliye ve Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletlerinden tesbit edilir.

Pulların yapıştırılması, mustahzarların ashabına ait ve pullar yırtılmadıkça mustahzarın zarfı açılmıyacak surette yapıştırılmak muktezidir.

On sekizinci madde (Adliye Encümeninin on dokuzuncu maddesine mukabildir) — İstihlak resmi ve rilmeden ticarete çıkarılan mustahzarlara vaziyet edilerek cezaın üç kat resim ve tekerrürü halinde sahibinden başkaca yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar hafif cezai nakdi alınır. Onuncu maddede mezkûr tahlil neticesinde saf ve formulüne muvafık olmadığı tebeyyün eden mustahzarlara dahî vaz'iyet olunarak bilmuhakeme imha ve sahibinden elli liradan beş yüz liraya kadar ağır cezai nakdi ahs ve tekerrürü halinde imal veya ithal müsaadesi istirdat edilir.

On dokuzuncu madde (Adliye encümeninin yirminci maddesine mukabildir) — Ruhsatsız olarak mustahzar imal edip satan veya sattıranlardan mustahzar imaline selâhiyet sahibi buldukları takdirde elli liradan iki yüz elli liraya kadar hafif cezai nakdi ve mustahzar imâline selâhiyet sahibi olmadıkları takdirde iki yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır cezai nakdi alınır. Ve bu muhtahzarlara vaziyet edilerek mahkemece imhasına dahî karar verilir.

Hariçten ruhsatsız olarak mustahzar ithal edip satan ve sattıranlar hakkında bu madde ahkâmı aynen cari olmakla beraber ayrıca Gümrük Kanununun kaçakçılığa mütedair ahkâmında tatbik olunur.

Yirminci madde (Adliye Encümeninin yirmi bi-

rinci maddesine mukabildir) — On sekiz ve on dokuzuncu maddelerde mezkûr ahval hariç olmak üzere bu Kanun ahkâmına muhalif hareket edenlerden beş liradan yüz liraya kadar hafif cezai nakdi alınır.

Yirmi birinci madde (Sihhiye Encümeninin yirmi birinci, Adliye Encümeninin yirmi birinci maddelerine mukabildir) — Bu Kanunun suverî tatbikiyesi bir nizamname ile tayin olunur.

Yirmi ikinci madde (Adliye Encümeninin yirmi üçüncü ve yirmi dördüncü maddelerine mukabildir) — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir. Ancak Sihhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletince elyevm imal veya ithal müsaadesi verilmiş olan müstahzarlar için üç ay zarfında yeniden ruhsatname istihsali zımında müracaat edilmek şartı ile altı ay hitamına kadar kemâkân imal ve ithaline devam caiz olacağı gibi kanunun on altı, on yedi, on sekiz ve on dokuzuncu maddeleri ahkâmının tatbikine de tarihi neşrinden itibaren altı ay sonra başlanır. Ve mezkûr tarihte dahil memleketde mevcut mustahzarlar miktarı tespit ve herbirinin mümasillerine nazaran Sihhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletince tanzim edilecek liste üzerinden rüsumü ahzedilerek bu kısım mustahzarların daha altı ay müddetle Türkiye dahilinde satılmalarına müsaade olunur.

Yirmi üçüncü madde — Bu Kanunun ahkâmını icraya Adliye, Maliye ve Sihhiye ve Muaveneti İçtimaiye vekilleri memurdur.

